కుక్కలే కాదు

మొరిగేవి కరవవు

కుక్కలేగాదు—మొరిగేవి ఏవీ కరవ్వు అని నా దృఢవిశ్వాసం. మొరిగే కుక్కలు కరువ నేరవు అని అందరూ ఒప్పుకుంటారుగదా! అందరూ ఒప్పుకున్నా, ఒప్పుకోకపోయినా—మొరిగే కుక్కలు మొరిగేటప్పుడు కరవ్వనీ, కరిచేకుక్కలు కరిచేటప్పుడు మొరగవనీ ఒప్పుకుంటారు. అయితే, నా ఉద్దేశంలో మొరిగేవి ఏవయినా కరవలేకరవ్వు—మనుష్యులైనాసరే, కుక్కలైనాసరే, మరేవైనాసరే! కమ్యూనిస్టుల సంగతితీసుకోండి. కరిచినంతకాలం కరిచారా? మొరగటానికి అవకాశం దొరకగానే కరవటంమానేసి, మొరగటం ప్రారంభించారు. మరి బడిపంతుళ్ళు కరవలేకపోవడానికి కారణం పొద్దున్నుంచి సాయంత్రంవరకు వాగుతూండడమే. ఈవాగేఅవకాశమే (ఈ మొరిగే అవకాశమే)—కుర్రాళ్ళకివ్వండి: మాస్టర్లను కరవటం మానేస్తారు. అసలు ఈథియరీ విశాలహృదయంతో ఆలోచిస్తే ఆంధ్రులందరికీ వర్తిస్తుంది. వాళ్ళు (అంటే మనంఅన్నమాట) ప్రతివిషయంపైన మొరిగినంతకాలం మొరుగుతారు: తీరా సమయంవచ్చేసరికి కరవటం మానేస్తారు. మిగతా వాళ్ళు (—అంటే ఎవరో తెలుసుగా?) సమయంవచ్చేవరకు నిశ్శబ్దంగాఉండి, తటాలున కరిచేస్తారు.

అయితే—ఈథియరీలో నాకు పూర్వం అసలు విశ్వాసం ఉండేదికాదు. నాకీ దృఢవిశ్వాసం ఎలాకలిగినదీ అన్నది ఓపెద్దకథ. మీరు ఓపికపడతానంటే ఒక్కనిముషంలో చెప్పేస్తాను. మహా అయితే పది హేను నిముషాలు.

పూర్వం నేను నాలుగురోజులు మాష్టరీ చేశాను. సరిగ్గా మొదటిరోజునే ఏంజరిగిందంటే—ఒద్దులెండి! ఇక్కణ్ణించి చెబితే మీకేమీ అర్థంకాదు. మొదట మాఅన్నయ్యగారి బాపూ ఏమన్నాడో చెబుతాను. అక్కణ్ణించిచెబితే మీకు బాగా అర్థమవుతుంది—

మా అన్నయ్యగారి రెండోఅబ్బాయి బాపూ ఒకసారి నూతికి ఒకగట్టుమీద నిలబడి—రెండోగట్టుమీదకు తనుదూకగలనని తనకంటె చిన్నకుర్రాళ్ళకు నిరూపిద్దామనే ప్రయత్నంలోఉండగా—మామగారికి తెలియకుండా ముక్కుపొడుం పీలుద్దామని కిటికీదగ్గరకొచ్చిన మాఅన్నయ్య చూశాడు. కోపంవస్తే, మా అన్నయ్య వీపుచిట్లకొడతాడు. అదే! ఎవరిమీద కోపంవచ్చిందో వాళ్ళవీపు! గూఢచారులవలన విషయం తెలుసుకున్నాడు మావాడు. తెలుసుకొని, తిరుగా వంటింట్లోకిపోయి వంటావిడ వెనకాల నిలబడ్డాడు. మావంటావిడ రాజమ్మగారి వెనకాల నిలబడ్డానికి ఎప్పుడూ ఇద్దరు ముగ్గురికి చోటుంటుంది. మా అన్నయ్య, ముద్దాయి కనపడకపోయేసరికి సాక్షులవీపులు రెండుచిట్లకొట్టి వెళ్ళిపోయాడు. బాపూ నాదగ్గరకొచ్చాడు.

ప్రమాదకరమైన పనులుచేయగా మిగిలిన కాలాన్ని బరువైన వాక్యాలతో ఖర్చుచేయటం మాబాపూకి అలవాటు. వాడు నాదగ్గరకొచ్చి అన్నాడు: 'పెద్దవాళ్లు ఒకప్పుడు తాము కూడా చిన్నవాళ్ళమని గ్రహించి ప్రవర్తించాలి' అని. నాకు తలకోపంతో కొచ్చింది, 'చిన్నవాళ్లుకూడా ఒ

తురగా కృష్ణమోహనరావు

ప్పుడు పెద్దవాళ్ళమవుతామని గ్రహించి ప్రవర్తించాలి' అన్నాను తీక్షణంగా. మావాడు నెమ్మదిగా జారుకొన్నాడు.

అసలు నాకైతే కోపం వచ్చింది కాని—మరెవరైనా అయితే మావాడి మాటలకు పగలబడి నవ్వేవారే! నాకు కోపం రావటానికి కారణం ఉంది. ఒకప్పుడు నేనూ చిన్నవాణ్ణే. అంటే వయస్సులో. మా నౌఖరు వెంకన్న బజారు వెళ్ళేటప్పుడు నన్ను భుజంమీద కూచోపెట్టుకుతీసుకెళ్ళేవాడు. 'నువ్వు కలకటేరు అవుతావా? ... మేస్ట్రీటు చేస్తా...వా?...మునసబుగిరీ చేస్తా...వా?' అంటూండేవాడు. నేను మాస్టరు చెయ్యవలసిన పరిస్థితి వాడెన్నడూ కలలో కూడా అనుకొని ఉండడు. అనుకొంటే కలలోనే ఆత్మహత్య చేసుకొనేవాడు. నేను కూడా ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. అనుకుంటే మా డ్రాయింగు మాష్టర్ని 'పూరీకూర' అని పిలిచేవాణ్ణి కాదు. లెక్కల మాష్టారిపేరు కోటేశ్వరరావైతే 'కోపేటా'గారని, జాగ్రఫీ మాష్టారిపేరు దడదడనాయుడుగారని గోడలమీద రాసేవాణ్ణి కాదు.

పొరపాటు మానవ సహజం. ఈ సంగతి నాకు పూర్తిగా తెలుసు. ఐతే-మా లెక్కల మాష్టారికి తెలియదనుకుంటాను. ఎప్పుడైనా పొరపాటున మా అన్నయ్య నా లెక్కల పుస్తకంలో ఎనిమిది తొమ్మిదులు ఎనభై తొమ్మిది అని వేస్తే, నా నెత్తిమీద మూడ్రెళ్ళు ఎనిమిది మొట్టికాయలు మొట్టేవారు. అసలే తెలివైన వాణ్ణేమో—నెత్తిమీద మొటితే బాగా నెప్పిగా ఉండేది. ఇలా ఉండగా—ఆయనే ఒకసారి పొరపాటు చేశారు. ఆయన చేసిన మొదటి పొరపాటు నాకో కవరు ఇచ్చి పోస్టు చేయమనటం. ఆయన చేసిన రెండో పొరపాటు కవరుమీద 'కొత్తపేట-తూ. గో. జిల్లా' అని రాయటానికి బదులు 'కోపేటా-తూ. గో. జిల్లా' అని రాయటం. రైళ్ళకంటె, గుడిదగ్గర జోళ్ళకంటె, ఆడవాళ్ళ నోళ్ళకంటె-వేగంగా కదులుతాయి మాష్టర్ల మారుపేర్లు. ఆయనకు 'కోపేటా' పేరు స్థిరమైపోయింది. మర్నాటినుంచి ఆయన అమలాపురం నుంచి కొత్తపేట వెళ్ళవలసి వస్తే, ఆ బస్సు ఎక్కటానికి బదులు, ఎవరైనా చూస్తారేమోనని, కోటిపల్లి వెళ్ళి రాజమండ్రీ మీదుగా వెళ్లేవారు.

మరో మాష్టారుండేవారు. ఆయనకు నేనంటే ప్రాణం. అందుకని, ఏ పని కావలసి వచ్చినా, నాచేతే చేయించుకునేవారు. సిగరెట్లు కావలిస్తే-నా చేతే తెప్పించుకొనేవారు. సరిగా చదవటల్లేదని నన్నే తిట్టేవారు. ఒకరోజున రాత్రి పన్నెండు గంటలవరకు పరీక్షకు చదివి అలసిపోయాం. విశ్రాంతి కావలసి వచ్చింది. ఒకపని చేసి అలసిపోతే, మరోపని చేస్తే విశ్రాంతి కలుగుతుందని పట్టాభిగారి లాగే మామా విశ్వాసం. మా మాష్టరుగారింటికి బయలుదేరి వెళ్లాం. ఆయన ఒక బేంకు మేనేజరుగారి ఇంట్లో ఉండేవారు. బేంకు మేనేజర్ల సంగతి మీకు తెలుసుగా? దేశంలో బేంకింగును అభివృద్ధి చేయటంకోసం చాకళ్లకు మంగళ్ళకు కూడా డబ్బివ్వటానికి బదులు చెక్కులు రాసి ఇస్తూంటారు. ఇంట్లో ఒక రూపాయి

కుక్కలే కాదు

చిల్లర అట్టే పెట్టుకొని మిగతాది బేంకులో వడేస్తారు. రూపాయి చిల్లర ఇనప్పెట్టెలో పెట్టి, తాళం వేసి, తాళాలు బేంకులో పడేస్తారు. బేంకు మేనేజరుగారి తండ్రి 'ప్రాక్టికల్' వేదాంతిగా ఉండేవారు. ఆయన ఇహంలో దొంగల్ని, పరంలో పాపాల్ని ద్రోలడం కోసం ఆమడ దూరం నిలపడేటట్టు భగవద్గీత పారాయణ చేస్తూండేవారు. వాళ్ళు రాత్రి పదిగంటలవరకూ బయటనే కూచొని - ప్రపంచకొన్నంతనీ ధైర్యంగా విమర్శించి, పదిగంటలు కాగానే లోపలికి పోయి తలుపు వేసుకొని కుర్చీలడ్డు పెట్టి పడుకున్నారు.

మేము విశ్రాంతికోసం మాష్టరుగారింటికి వెళ్ళి, 'దొంగలు, దొంగలు' అని అరిచాం. మా అరుపులు వినగానే ప్రేక్టికల్ వేదాంతిగారు ఒక్క దూకులో వచ్చి, ఎందుకైనా మంచిదని, కిటికీ తలుపు కూడా గడియ పెట్టేశాడు. పెట్టేసి, 'గురుర్బ్రహ్మ, గురుర్విష్ణుః...' అంటూ తిరిగి పారాయణ ప్రారంభించాడు. 'దొంగలు, దొంగలు' అన్నాం మేం. 'వస్తున్నా, వస్తున్నా' అన్నారు మేనేజరుగారు, లోపల్నించే, 'మాష్టారూ! దొంగలు, దొంగలు' అన్నాం. 'కర్రేదీ? తన్నండి. పట్టండి. కొట్టండి' అని అరిచారు మాష్టారు లోపల్నించే—మాకు సాయంచేయాలనే ఉద్దేశంతో. 'దొంగలు' అన్నాం మేం. మేష్టారు కూడా 'దొంగలు' అని అరిచారు. మాష్టారిపెళ్ళాం కూడా 'దొంగలు' అని అరిచింది. తలుపుకి మాష్టారు మరో పడక్కుర్చీ అడ్డుపెట్టారు. అరుస్తూనే వెళ్ళి, అన్నంగరిటె కూరపళ్ళెం అడ్డం పెట్టింది మాష్టారిపెళ్ళాం కిటికీ తలుపుకి.

ఎదురుగా 'మరిడి' అని మామిడితోపులో గుడిసేసుకొని కాపురముంటోంది. 'ఏంటయ్యా?' (అంది అని)బయటకువచ్చి. 'దొంగలు, మరిడీ!' అన్నాను. అది దేవాంతకురాలు. అబద్ధమనితోస్తే, అమ్మ దగ్గరికి పోయి చెబుతుంది. ఆవిడ చీపురుకట్ట తీస్తుంది. 'దొంగలు, మరిడీ!' అన్నాడు మా కిష్టిగాడు కూడా. 'మిడిగుడ్లు! కోరమీసము! వెడదమొగము! పెద్దనోరు! ప్రేలెడిపెదవుల్!' అన్నాడు నేను మరిడిని నమ్మించాలని వ్యర్థప్రయత్నం చేస్తూ, ఆ పద్యం అప్పుడే చదివాం. మా కిష్టిగాడికి నవ్వాగలేదు. మరిడికి నవ్వు కనిపించకుండా హరికేన్‌లాంతరు అటూఇటూ ఆడించాడు. 'ఇప్పుడేం దొంగోళ్ళయ్యా? పోయి పడుకోండి! అర్ధరేత్తిరి కాని రారు. నేనల్లా పుంతకాడి కెల్తోస్తున్నా. నన్ను చూసి దొంగోడనుకు నేరు' అంది మరిడి.

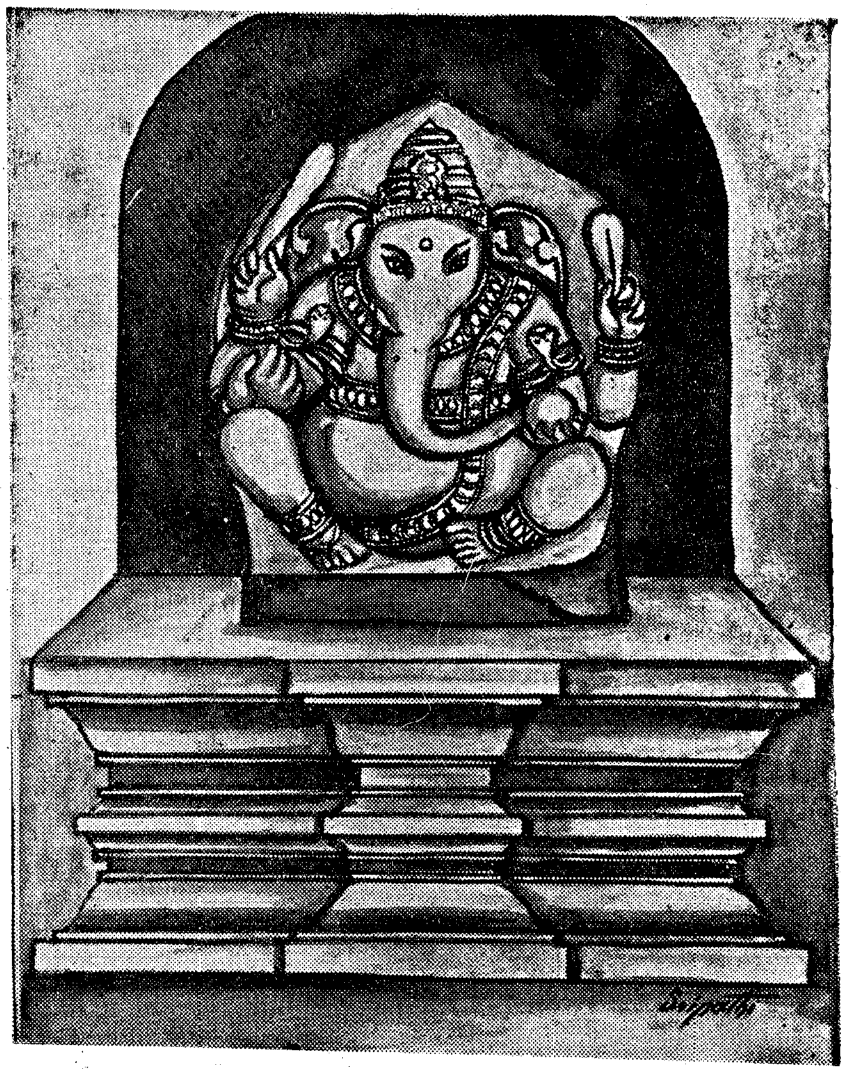

దాక్షారామ ఆలయములో ముఖద్వారం ముందున్న శ్రీ ఢుండిగణపతి. ఆలయమునకు పోవు యాత్రికులు ముందు ఢుండిగణపతికి నమస్కరించి స్వామివారి దర్శనమునకు పోవుదురు.

ప్రతి చిత్రం : వి. ఆర్. శ్రీపతి

మాష్టరుగారు స్కూలుకి వారం రోజులు సెలవు పెట్టారు. ఆయన వచ్చేసరికి 'దడదడనాయుడు' పేరు గోడలమీద చెక్కడం, చెరపడం కూడా అయిపోయింది.

ఇదంతా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే— నేనే మాష్టరీ చేయవలసి వస్తుందని కలలో కాకిచేత కబురొచ్చినా, చిన్నప్పుడింత అల్లరిచేసేవాణ్ని కాదు. కాని ఏం చేస్తాం! విధిబలీయమని తెలుసు. తెలిసి, నోరు మూసుకొని ఊరుకుంటాం.

నేను నాలుగు రోజులు మాత్రం మాష్టరీ చేశాను. మొదటి రోజునే ఏం జరిగిందో తెలుసా? డ్యూటీలో ప్రవేశించగానే హెడ్మాష్టరుగారు నావైపు జాలిగా చూశారు. నన్ను నాలుగోక్లాసుకి పంపిస్తూ, కణ్వమహర్షి శకుంతలను పంపించారు. నేను వెడుతూంటే వెనక్కు పిలిచి-జస్ట్ ఏ మినిట్! నేను కుక్కలసంగతి కాదు చెబుతూంట! కుక్కలదగ్గర మొదలెటే అనుకోకుండానే మాష్టర్లలోకి పోయాను. మొదట కుక్కల సంగతి చెప్పనీండి! తరవాత మాష్టర్ల సంగతి చెబుతాను.

మా ఇంటికి వెళ్ళేదారిలో చాలా కుక్కలున్నాయి. అందులో ఏదీ నన్నింతవరకూ కరవలేదు. ఏదీ నన్ను చూసి మొరగలేదు కూడా. అవన్నీ సమయం కోసం వేచి చూస్తున్నాయని నా అనుమానం. ఉన్నట్టుండి, అది పరధ్యానంగా ఉన్నప్పుడో, నేను పరధ్యానంగా ఉన్నప్పుడో, లేచి తటాలున కరిచేస్తాయని నా భయం. నగరాలన్నిటిలో కుక్కలెలాగా రోడ్డుమధ్యనే పడుకొంటాయి కాబట్టి, నేను రోడ్డువెంట అర్ధప్రదక్షిణాలు చేస్తూ నడవాల్సి వస్తూంటుంది. మా ఇంటి పక్కనే ఒకాయన ఉన్నాడు. అందరూ ఒకలా ఉండరుగా!

★ కుక్కలే కాదు ★

అయినను మొరిగే కుక్కల థియరీలో అంతు లేని విశ్వాసం. రోడ్డుమీద మొరగని కుక్కలు కనిపిస్తే, ఎక్కడ కరుస్తాయో అని భయపడి, అవి మొరిగేదాకా అక్కడ నుంచి కదిలేవాడు కాదు. అఫీసుకి వెడుతూన్నా సరే. కటిమని ఆగి ఆ కుక్కమీద ఓ రాయి విసిరేవాడు, దారిలో రాళ్ళు దొరకవేమో అని భయపడి, ఇంటిదగ్గరే నాలుగు రాళ్ళు కోటుజేబులో వేసుకు బయలుదేరేవాడు. కుక్క నెత్తిమీద రాయి విసిరిన మరుక్షణం, ఆ కుక్క (ఎ) మొరిగేదయితే మొరుగుతుంది. లేకుంటే (బి) కరిచేదయితే కరుస్తుంది. కుక్క మొరిగేదయితే తోక ముడుచుకు పరుగెడుతుంది. కుక్క కరిచేదయితే ఈయన డిటో. ఆయనను ఎన్ని కుక్కలు కరిచాయంటే ఆయనలో కుక్కరక్తమే ఎక్కువ వుందని నా నమ్మకం. ఆయన వాగుతున్నంతసేపూ సరే! కాసేపు మాట్లాడకుండా నిలబడితే తొందరగా కలవుతీసుకొని పరుగెడతాను. థియరీమాట దేముడెరుగు! బ్రతికుంటే బలుసాకు ఏరుకొని తినొచ్చు.

ఈ కారణంవల్లనే ఎవరైనా నా వేపు నిశ్శబ్దంగా నిలబడిచూస్తే నాకు తగనిభయం. నేను నాలుగో క్లాసులోకి వెళ్ళగానే క్లాసంతా నిశ్శబ్దంగా అయిపోయింది. అంతకుముందే హెడ్మాష్టరుగారు నావైపు జాలిగా చూసి: 'చూడండి, రావుగారు! కొత్తమాష్టర్ని చూసినప్పుడు పిల్లలు కొంచెం ఇదిగా ఉంటారు. ఓపికపట్టాలి!' అన్నారు. నేను క్లాసులోకి వెళ్ళగానే కుర్రాళ్ళు నావైపు నిశ్శబ్దంగా, బహిరంగంగా, లజ్జారహితంగా తేరిపారచూస్తూంటే నాకు అరికాలిప్రాణం తోక్కొచ్చింది. 'ఏ క్లాసు?' అన్నాను. 'నాలుగు' అన్నారు కొందరు. 'కాదు, జాగ్రఫీ' అన్నారు మరికొందరు. 'ఎంతవరకు వచ్చారు?' అన్నాను. 'ఇంకా రాలేదు' అన్నారు కొందరు. 'సరాసరి వరకు' అన్నారు మరికొందరు. 'ఆవు అయిపోయిందిసార్, కుక్క చెప్పాలి. మీరు చెబుతారా సార్?' అన్నాడు. రెండో బెంచీలో చివర్న కూచున్న ఓ కుర్రాడు. నాకు చాలా ఆశ్చర్యంవేసింది. మేం చదువుకునేరోజుల్లో జాగ్రఫీలో కుక్కల్ని గురించీ, ఆవుల్ని గురించీ చెప్పేవారు కారు మరి!

కుక్కపాఠంలో ఏం చెబుతారు? కుక్క విశ్వాసంకల జంతువనీ, దానికి రెండు కళ్ళు, నాలుగుకాళ్ళు అని, ఒక తలా తోకా అని ఎటుపెటగా. నేను లేచి సహజ నివదమేఘ ధ్వనంలో గంభీరమైన ఉపన్యాసం చేశాను. యజమానులపట్ల విశ్వాసంతో ప్రాణాలనే బలియిచ్చిన కుక్కలనుగురించి, నే చెబుతూంటే నాకే కళ్ళమ్మట నీళ్ళు కారాయి. కుక్కపిల్లలు చేసే చిలిపి పనులను వర్ణిస్తూ, పిల్లలందరితోబాటు నేనూ పకపకా నవ్వేను. పిల్లలందరూ ముగ్ధులైపోయారు నాటి ఉపన్యాసానికి. పగలబడి నవ్వారు నా కథలకి. నవ్వనప్పుడు నోరు తెరుచుకువిన్నారు.

అందరూ అన్నాను: పొరపాటు! ఇద్దరు తప్ప మిగిలినవాళ్ళందరూ అనాలి. నాకు మనస్సు కష్టమనిపించింది. అందులో రెండో బెంచీమీద కుర్రాణ్ణి పిలిచి, జాలిగా: అబ్బాయి! నీకు చెముడా?' అన్నాను. 'లేదండి' అన్నాడు. 'పాఠం అర్థంకాలేదా?' అన్నాను. లేదండి - అన్నాడు. 'ఏముందోయ్ అందులో అర్థంకాకపోవటానికి కుక్కకి నాలుగుకాళ్ళు...' అంటూ మొదలెట్టాను. 'నాకు తెలుసండి - మాకో కుక్క ఉంది' అన్నాడు. 'గుడ్. వెరీగుడ్!' అన్నాను ప్రోత్సహించాలనే ఉద్దేశంతో. 'అది ఊ...రికే మొరుగుతుందండీ' అన్నాడు. 'ఆరోగ్యానికి మంచిది' అన్నాను. 'అది కరుస్తుంది కూడానండి' అన్నాడు. 'నాన్సెన్స్' అన్నాను. 'నన్ను కరిచింది సార్ మూడుసార్లు! ఎడంకాలిమీద ఓసారి, కుడికాలిమీద ఓసారి, ఎడంకాలి మీద మరోసారి!' అన్నాడు. ముందు పొరపాటున 'ఇంజక్షనులాగ' అన్నాను. వెంటనే తేరుకొని 'స్టేండప్ ఆంది బెంచ్' అన్నాను.

రెండోకుర్రాడు: 'సార్?' అన్నాడు. 'ఏంకావాలి?' అన్నాను తీక్షణంగా—గంభీరంగా—మాడులుకొట్టేటట్టు. ఈ విప్లవాన్ని నేనిక సహించదలచుకోలేదు. అంతకు ముందు నాకు మొరిగేకుక్కల థియరీలో నమ్మకం లేకపోయినా, నా ఉపన్యాసాన్ని కళ్ళారా వింటూంటే నాకే నమ్మకం కలిగింది. అతను నావైపు బిత్తరపోయి చూశాడు. నాకు జాలేసింది. 'ఏమిటోయ్?' అన్నాను మెత్తగా. 'మాయింట్లో ఓకుక్క ఉందండి' అన్నాడు. 'మొరుగుతుందా?' అన్నా తీవ్రంగా. 'మొరగదండి' అన్నాడు. 'గుడ్. వెరిగుడ్. దొంగలు భయపడతారు' అన్నాను. 'అదికాదు సార్! మా కుక్క కరవదుకూడానండి' అన్నాడు. 'ఏదయినా జబ్బేమో! డాక్టరు దగ్గరకు తీసుకెళ్ళు' అన్నాను. 'జబ్బేమీ లేదు, సార్! మూడుపూట్లా తిండి తినేసి మంచం కింద పడుకొంటుంది' అన్నాడు. నాకు వళ్ళు మండుకొచ్చింది. 'ఒక రోజున తిండి పెట్టడం మానేయ్! అదే మొరుగుతుంది' అన్నాను విసురుగా, 'మానేశాను, సార్!' అన్నాడు. 'ఏం జరిగింది?' అన్నాను చిరాగ్గా. వాడు నావైపు తీరుగా చూసి 'అదే వంటింట్లోకి పోయి - తినేసి పడుకొంది' అన్నాడు. 'స్టేండప్ ఆంది బెంచ్' అన్నాను. వాడు బెంచి ఎక్కుతూనే-'అప్పుడు కూడా మొరగలేదు సార్' అన్నాడు.

నేను క్లాసు విడిచి వెళ్ళే సరికి మా హెడ్మాష్టరుగారు బయట నిలబడి ఉన్నారు. 'అంతా విన్నాను' అన్నారు. 'వాడు మా వాడే' అన్నారు. 'ఎవరు?' అన్నాను. హెడ్మాష్టరుగారు తలవంచుకొని, 'మొరగని కరవని కుక్క సంగతి చెప్పాడే? వాడు' అన్నారు. నేనాయన వైపు గుడ్లురిమి చూశాను. ఎంత హెడ్మాష్టరయితే మటుక్కు. నా చూపు చూసి ఆయన భయపడ్డారు. వెంటనే 'అంతా తల్లి పోలిక' అన్నారు. నా కోపాన్ని చూస్తే జాలేసింది.

అప్పట్నించి ఇప్పటివరకు నా కోపమంటే జాలే! నాలుగు రోజులు పూర్తికాక ముందే నేను నౌకరీ మానేశాను. ఆయన హెడ్మాష్టరు వదలలేదు. మాష్టర్లు ఎప్పుడూ వాగుతూంటారని, కుర్రాళ్ళు ఎప్పుడూ కరవటానికి సిద్ధంగా ఉంటారని మనవిచేశాను. మాష్టర్లను చూసి జాలిపడితే-హెడ్మాష్టరును చూసి ఇంకా జాలిపడాలి!

మొరిగే వాళ్ళు కరవలేరన్న సంగతి విడిచిపెట్టి, ఎక్కువ వాగేవాళ్ళు తక్కువ కరుస్తారని, తక్కువ వాగేవాళ్ళు ఎక్కువ కరుస్తారని అంటే అందరూ ఒప్పుకుంటారు మనమంత్రులే ప్రత్యక్ష నిదర్శనం. వాళ్ళు వాగిన విషయాలలో సత్వరం కరిచిన ఉదాహరణలు బహుకొద్ది. మరి నిజంగా కరిచిన సమస్యలను గురించి ఎందుకో 'మొరగనే మొరగరు.'

ఏది ఏమయినా-మొరిగేవి ఏవయినా కరవనేరవని నా దృఢవిశ్వాసం. ఇది స్థానికమయిన విషయం కాదు. తెలుగు వారికొక్కరికే సంబంధించినది కాదు. అంతర్జాతీయ ధర్మసూత్రాలలో ఇది ఒకటి. పండిట్ నెహ్రూగారు మొన్న నెక్కడో మాట్లాడుతూ - 'మొరిగే కుక్కలు కరవనేరవని ప్రచారం జరుగుతోంది. నాకు విశ్వాసం లేదు' అన్నాడట. పండిట్జీ వంటి సంశోధనావాది అంతమాట అన్నాడంటే నేను నమ్మను. కాకపోయినా-విషయాన్ని సాకల్యంగా పరిశీలిస్తే ఆయనే అభిప్రాయం మార్చుకొంటాడు.

జస్ట్ మినిట్! నా అభిప్రాయం ఎలా మారిందో చెబుతామనుకున్నాను. ఆ విషయమే మరిచిపోయాను. నాకు మొరగటం ప్రారంభిస్తే ఎక్కడ ఆపాలో తెలియదు. ఈ మారెప్పుడైనా చెబుతాను. ★